

**Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis
Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et
Justitiæ, Sive Decisivi Discursus**

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in
quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus
respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum
luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque
omnibus in utroque Foro ...

De Legatis, De Successionibus Ab Intestato, De Renvnciationibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Summa Sive Compendium Eorum, quæ in Foro magis practicabilia
continentur in hac part. II. Successioibus ab intestato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74076](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74076)

par. 3. *Mantic. de tacit. lib. 12. tit. 6. Capyc. Lair. consule. num. 91. num. 4. Aponte de potestate Proreg. tit. de success. mulier. in princ. Botillier. de success. ab intestato theor. 13. num. 16. Gisurb. ad consuet. Messan. cap. 1. glos. 1. par. 1. apud quos alij; Et in qua quaestione respectu honorum, quæ loco circumscribuntur ad effectum comprehensionis sub Statuto verius esse videtur, ut censeantur de loco in quo sita sint, non autem de loco personæ, ut in terminis Statuti deferentis dotem filijs, habetur apud Merlin. decis. 828. & 833. apud Dumozert. decis. 828. & apud Roja decis. 137. & advertitur sub tit. de dot. disc. 103. & §. 99.*

Ubi vero agatur de nominibus debitorum, est sub quaestione in qua opinionum varietas pro more habetur; Aliquibus volentibus, ut non circum-

scribantur loco, sed sequantur personam creditoris; Alijs, ut attendatur locus contractus; Et alijs, ut attendatur locus destinatae solutionis, ex ijs quæ in materia habentur cæteris relatis apud Bellon. jun. de iure accrescen. cap. 10. quæst. 2. ex num. 138. Merlin. de legitim. lib. 3. tit. 1. q. 18. à numer. 93. ad 99. Franch. decis. 93. ibique Adde. ; Rota apud Buratt. decis. 474. numer. 4. & apud Merlin. dicta decis. 828. num. 17. Gisurb. ad consuetud. d. cap. 1. glos. 1. par. 1. & cap. 2. glos. 3. ; Adhuc tamen occasio non dedit, id formiter, & ex professo disputare, cum solum incidenter de hoc actum esset in Faventina de qua sub tit. de Renunciat. disc. 14. ; Cumque sit quaestio juris dubia, hinc proinde Tribunalium Ity- lis deferendum videtur ; Mobilia verò receptum videtur, ut personam sequantur.

S U M M A

S I V E

C O M P E N D I U M

Eorum, quæ continentur in hoc Lib. XI. P. II. De Successionibus ab intestato, & de Statutis.

I.

De ordine intestatae successionis, ex sola dispositione juris communis, à num. 1. ad 22.

II.

De necessaria successione, quæ à jure quoque communi, secundarum nuptiarum ratione resultat, à num. 22. ad 33.

III.

De alia successione necessaria, quæ resultat à jure municipali, vel alio jure speciali, à num. 34. ad 37.

IV.

De successione prælativa alicujus generis personarum ex jure municipali, quod sit alterius generis exclusivum, puta masculorum in exclusionem foeminarum, à num. 38. ad fin.

S U M M A R I U M.

I.

1 Quid sit ordo intestatae successionis de jure communi.

2 Prima causa successionis est filiorum legitimorum & naturalium supra parentes.

3 Quomodo sit illa nepotum ex filio prædefuncto.

4 De differentia inter patrem, & matrem circa successionem naturalium tantum, ut patri non succedant, matri autem aequè succedant cum legitimis, quod limitatur.

5 Filia impunit, vel conferunt dotem, & quando secus, & quid in donatione ob causam facta filio.

6 Non extantibus filijs succedunt pater, & mater, & fratres utrinque conjuncti, vel eorum prædefunctorum filij, licet moriens sit in potestate. Hisq; extantibus, avus, & avia alijsq; ascendentes non admittuntur absq; representatione.

8 Non extantibus patre, vel matre, avus, & avia succedunt cum fratribus vel eorum filijs.

9 An nepotes ex fratre prædefuncto succedant cum patre, vel matre.

10 Fratres ex uno latere ubi extant fratres utrinque, vel eorum filij, & parentes, non habent jus in successione.

11 Quid deficientibus utrinque, an fratres ex uno latere concurrant cum parente ejusdem lateris.

12 Alij collaterales post fratres, & fratrum filios non succedunt cum ascendentibus etiam mediata licet gradus sit aequalis.

13 Nepotes plurimum fratrum, nullis extantibus fratribus, an succedat in stirpes, vel in capita.

14 Idem nepotes ex fratribus licet nulli adsint fratres excludunt patros, & avunculos.

15 De successione fratrum unius lateris tantum.

16 De generico ordine successionis aliorum conjunctorum post prædictos.

17 Conjuncti succedunt usque ad decimum gradum civilem, & non ultra.

18 Eis non extantibus succedit uxor, eaque non curante, si scus, sed quando hæc sit successio excludatur.

19 Illegitimi non habent jus agnationis, sed solum illud cognationis, ideoque cognatis, non autem agnatis succedant, & è contra.

20 Quid de legitimis.

21 Et quid de adoptivis.

22 An inter parentes intret distinctio, ut paterni in paternis, & materni in maternis succedant.

II.

23 De necessaria successione filiorum primi matrimonij in bonis matris binuba obventis à primo viro.

- viro, vel à filijs primi matrimonij ex l. fecmina.
- 24 Quas penas secundo nubentium inductas à jure civili, lex canonica aboleverit.
- 25 Ista pena procedunt etiam in viro binubo, & quando excusetur.
- 26 De alijs excusationibus istarum penarum, praesertim ratione consensus.
- 27 An dicta successio procedat in bonis, quae mediate obtinerint.
- 28 Istud jus filiorum est personale, ad heredes non transmissibile, si ipsi parenti binubo praedece-
dant.
- 29 Minusque dicta successio intrat in ijs bonis, quae pater binubus ex filij testata dispositione, vel donatione obtinuit.
- 30 An in obtentis titulo oneroso.
- 31 Potest pater binubus in his bonis gratificari aliquos ex filijs.
- 32 De successione necessaria in legitima filijs debita, & de illa, quae debetur conjugii pauperi.
- 33 De alia successione necessaria, ex l. hac edictali.
- III.
- 34 De necessaria successione filiorum in bonis parentis praesertim in dotalibus matris ex jure municipali.
- 35 De illa conjunctorum in bonis antiquis.
- 36 De illa eorumdem volente possessore disponere cum illegitimis.
- 37 De successione necessaria in fideicommissis, vel fundo, seu emphyteusi.
- IV.
- 38 De ratione introductionis Statutorum circa successiones.
- 39 An censenda sint odiosa, & exorbitantia, vel potius favorabilia, & juri conformia.
- 40 In eis requiritur utraque subjectio personarum & bonorum.
- 41 An excludant personas ecclesiasticas.
- 42 An sint servanda inter laicos in successione persona ecclesiastica.
- 43 De dotatione feminarum, quae per hac Statuta demandatur, quomodo intelligenda sint.
- 44 De alijs ad materiam remissive, & quare de singulis non agatur.

Iuris civilis dispositione attentata, quae ubique, in terris etiam Ecclesiae, atque in Ecclesiastico foro, quoque viger; Quamvis antiquiori, vel medio tempore, non modica varietas, super intestatae successiois ordine dignoscatur; Ex novissimo tamen Justiniano Jure, cum quo vivitur, iste ordo planus redditus est, cum pleraeque dubitationes, quae in casibus omisiss, vel non sufficienter explicatis, magnam inter nostros majores pugnam causarunt, hodie quoque sopitae penè sint; Eam pro regula amplectendo opinionem, quae magis Tribunalibus probabilior visa sit, ac propterea magis communiter recepta.

Filiorum itaque primi gradus, qui nullam natalium maculam habeant, (sublata sexus differentia,) prima, & coequalis est causa utriusque parentis respectu, neque cum filijs, nepotes; ex eisdem, qui ad

huc extent, minusque defuncti pater, vel mater concurrunt, cum filij omnes alios vincant; Nepotes autem, vel ultiores descendentes, qui ad praedefunctis, primum cum avo, vel proavo locum occupent; filiorum loco habentur, atque per gradus concurrit; ex representatione filiorum primi obtinent id, quod eorum patris obtineret si viveret.

Ea verò, inter patris, ac matris successiones, filiorum vel descendendum, ex eis, differeantia dignoscitur; quod patri, non nisi legitimi, & naturales, non autem naturales tantum succedunt; matri autem, omnes coequali jure, natalium macula non obstante; Nisi de matre illustri agatur, quae filios legitimos habeat (utroque requisito copulativo desiderato); Vel nisi ex damnato, & publici contra progeniti sint, ut in legitima quoque filij de necessitate debita statutum est.

Quamvis autem, ex dicto Novissimo Jure, sublata sit sexus differentia; Si tamen familiae, ab eo parente, de cujus successione agitur, dotem habuerint, istam conferre, ac imputare debent; Nisi ex ea donatione dos data sit, quae ab alio, quam filiationis motivo proveniat, id est collationi, ac imputationi non subiacet; Optione data non confertur, quatenus à successione abstinere velit; Idemque in masculis, quibus causativa donatio, juxta juris regulas imputabilis, facta sit. A.

Post filios, aliosque descendentes; Parentum primi gradus, nempe patris, & matris, ac fratrum, & sororum utrinque conjunctorum, secunda, & coequalis est succedendi causa; patrie potestatis vinculo neglecto, in ea bonorum specie quae, sub adventitio peculio cadit, cum solum eorum, quae sub verè perfectio peculio adhuc remanent, occupatio patri concedatur ipsius peculij jure, in alijs autem hereditatio, ac successorio jure, cum matre, & fratribus venit.

Atque ubi uterque primi gradus patris extet, vel eorum alter, avi, vel aviae seu ulterioris ascendentis, nulla est successio, neque representatio ordine in verò datur.

Si verò geritani fratres, vel sorores vel eorum praedefunctorum filij adsint, immediati autem parentes desint, atque solum mediati extent; avus nempe, vel avia, sub quaestione est, an locum patris coequali jure occupet; magisque recepta, & probabilis affirmativa videtur. B.

Probat etiam quaestio est, cum opinionum varietate, in casu convertito, ubi nempe pater, vel mater extet, non autem frater utrinque conjunctus, sed ex eo praedefuncto nepos, an representationis beneficium intret, ut ita primum locum occupet, majorque dubitatio dicitur cadit, quando alter primus gradus frater non extet, qui representationi antem praebat; Pariterque probabilior est opinio nepoti favorabilis, ut representationis beneficium juvetur. C.

Illi verò fratres, vel sorores, quibus unius tantum lateris conjunctio datur, cum parentibus, vel cum fratribus utrinque conjunctis, eorumque praedefunctorum filijs, nullum habent concurrens; Cadente quaestione, an utrinque conjunctis non extantibus, illi qui ex uno tantum latere conjuncti sunt, ad successorem concurrant, cum eo parentem, à quo

A. de hac materia collationis, vel imputationis sub
tit. de hered. dist. 31. & tit. de legit. dist. 24.
B. hoc tit. dist. 30.
C. hoc tit. dist. 2. n. 11.

à quo eorum conjunctio manat, quia nempe utriusque cum matre, vel consanguinei cum patre concurrere velint, magisque recepta est negativa. Non tamen cum ascendentibus, et si mediatis, alij collateralibus post fratres, & fratrum filios concurrunt aliquem habent, licet respectivè gradus & qualitas adfit. D

Nullis autem extantibus fratribus, sed plurimum prædefunctorum nepotibus, magna apud antiquiores, nimiumque involuta fuit quaestio, an adhuc intrare debeat representatio ordo, per quem successio fiat in stirpes, eo modo quo accedente patrii, vel avunculi, seu amitæ, vel materteræ concursu succeditur; Hodie verò ubique magis ea recepta est opinio, ut successio sit in capita, cum cesset representatio necessitas. E

Adhuc tamen hujus representationis casu, vel necessitate cessante, illa in fratrum prædefunctorum filijs, operativa remanet, ubi cum defuncti patruo, vel avunculo concursus fiat; Licet enim eadem, & eorundem tertio gradu conjunctio sit, non tamen æqualis est successio, sed potior est illa inferioris lineæ collateralis nepotum ex fratre, primum fratrum gradum ita representantium. F

Utrinque conjunctis quoque, vel eorum filijs, non extantibus, fratrum, ac fororum ex uno latere tantum prior quàm, ulteriorum collateralium successio est eorundem, si ex eodem latere attingant, si verò ex diversis, dividitur successio pro bonorum origine, ut in ijs, quæ à patre, consanguinei, in ijs autem quæ à matre, uterini succedant; In quaestione autem à defuncto, sit jus eorundem; Nepotes autem ex fratre unius lateris cum nepotibus ex fratre utrinque pro magis recepta opinione non concurrunt.

Aliorum verò omnium ultra præmissos, indefinita est successio, sola gradus proximitate attendita, ideoque patruus vel avunculus consobrimum excludit, vinculi unicitate, vel duplicitate non curata, usque ad decimum civilem gradum, quem successio ordo non egreditur, sed vir, vel uxor subintrat G; Istoque etiam non extante succedit fiscus, quem tamen aliquando in clericis, Ecclesia, & in infirmis, vel additis aut expositis Hospitali, vel alia Congregatio, pro casuum vel morum diversitate excludit. H

In illegitimis autem, inter agnatos, & cognatos, distinctio est, ut agnatorum nulla activa vel passiva successio detur, cognatorum verò secus, nisi ea accedat circumstantia, quæ (ut supra) matrem quoque extraneam efficiat, cum ab ea relinquitur per cognationem conjuncti normam recipiant. I

Legitimatorum activa, & passiva successio, à legitimatæ qualitate pendet, eo modo quo circa legitimæ debitum advertitur, an scilicet pura, & plena à supremo Principe facta sit, ut explicitam, vel subintellectam non habeat juris venientium ab intestato præservativam L; Adoptivorum autem hodie nullâ quaestione casu praxis docere videtur.

Card. de Luca P. 2. de Success.

- D. hoc tit. disc. 3.
- E. disc. 3. num. 10. & alibi hoc tit.
- F. disc. 3. hoc tit.
- G. disc. 39.
- H. sub tit. de Regal. disc. 149. ubi de hac materia successio nis fisci in bonis vacantibus, & quando non intret.
- I. disc. 10.
- L. sub tit. de legis. m. & detraction. & hoc tit. disc. 38.

In parentibus mediatis præsertim, magna est Juristarum lucta, an eorundem sit ius, ex gradus maiori proximitate regulanda, vel potius patrimoniorum divisio intret, seu bonorum origo attendatur, ut scilicet paterni in paternis, materni autem in maternis succedant; Probabilior autem, atque in præxi magis recepta videtur opinio, quæ primam tenet partem, ut scilicet hæc distinctio, seu differentia hodie sublata sit.

II.

De necessaria successione, quæ à iure quoque communi, secundarum nuptiarum præsertim ratione, vel aliis resultat.

Inter alias pœnas, quas lex civilis, mulieri ad secundas nuptias convolanti in iunxit, ea est, in præxi frequenter contingibilis ut in ijs bonis, quæ ex liberalitate, ac benevolentia primi viri, vel ex immediata successione unius ex filijs primi matrimonij, in eam binubam obvenerunt, five etiam ex lucris dotalibus, necessaria sit successio filiorum, aliorumque liberorum ejusdem primi matrimonij, dispositione ipsi matri morienti prohibita, vel etiam ea inter vivos, quæ lucrativa sit, aut aliis legis fraudem respectivè redoleat.

Quamvis enim, matrimonij libertatis favore, pœnas, quas secundo nubentibus lex civilis infixit, lex canonica aboleverit, istaque lex correctoria, in foro etiam laicali, atque in laicalium Principum ditionibus, (quæ sub terrarum Imperij vocabulo explicari solent) legi civili prævaleat; Adhuc tamen incorrecte remanent illæ pœnæ, quæ liberorum primi matrimonij favorem respiciunt. M

Prædictæ autem legis civilis littera, mulieri binubæ istam, aliasque irrogat pœnas, ideoque plurimum sententia est, ut in viro locum non habeant; Contrarium tamen magis receptum est, ut in utroque conjugum, vel parente respectivè, pariformiter id procedat; Facilius tamen in viro cadet justa exculpationis causa, in gratiam eorundem filiorum ex prima uxore superstitum, quorum, melior educatio alterius uxoris moralem necessitatem, vel congruentiam exigat, pro facti qualitate. N

Excusat itaque ab hac pœna superius insinuata, vel alia similis justa causa, five ipsorum liberorum consensus, qui tamen expressus, ac legitimus existat ad hunc finem datus, non autem, ubi ex sola urbanitate, seu benevolentia, vel quod parenti filius contradicere non audeat, five quod novercam, vel respectivè vitricum amaverit, eique reverentiæ actus exhibuerit. O

Non levis autem quaestio est, an hæc necessaria successio, in ijs bonis procedat, quæ à primo conjugum in binubum superstitum, non immediate, ex unius ex filijs successione, sed mediate obvenerunt, quia nempe uno filio prius defuncto, alter pro eius virili succedat, eique postea morienti, cum aliis fratribus parens binubus succedat, an scilicet, quod ita mediate obvenit, huic necessaria successio.

K

- M. de his pœnis secundo nubentium disc. 29. cum pluribus seqq.
- N. disc. 33.
- O. eodem disc. 38.

successioni subjaceat, quod varias habet opiniones variasque recipit distinctiones præsertim in linea descendiva, vel transversa, ideoque in sua sede videndum est P.

Huic verò necessariæ successioni favore liberorum tantum, qui parenti binubo superint, locus est, ideoque primi matrimonij liberi, qui tali binubo parenti præcedant, ad extraneum heredem hujusmodi successions jus non transmittunt, quamvis testati decedant, quidquid aliquorum error tradat. Q.

Minusque eidem necessariæ successioni locus est, in illis bonis, quæ non ex intestata successione, legisque beneficio, sed ex morientis filij benevolentia, & dispositione, parens binubus obtineat, si vè per ultimam voluntatem, si vè per actum inter vivos id sequatur. R.

Prout neque sub hæc pœna cadunt ea, quæ binubus conjux, ex primi bonis obtinuerit, non ex liberalitate, sed ex causa onerosa, & correspondiva, ut præsertim ea donatio esse solet, quæ pro alicujus in æqualitatis compensatione fiat.

Non omnium item liberorum primi matrimonij necessaria est successio, sed eorum tantum, quibus parens binubus gratificari velit, cum istam à lege habeat potestatem, qua ad exercitium non deducta, æqualis est omnium conditio, juxta successions ordinem. S.

Aliæ sunt necessariae successiones, quæ à juris communis dispositione manant, ut est legitima, quæ liberis, vel parentibus debita est, ista verò diversam habet sedem vel materiam. T Sive illa, quæ pauperi conjugi superstiti debetur in bonis morientis conjugis in quarta parte. V.

Prout impinguate legitimæ speciem habet illa necessaria successio, quæ in ipsiusmet binubi parentis bonis, primi matrimonij liberis debita est, ut ultra legitimam eis de jure debitam, cujuslibet eorum conditio æqualis fiat secundo conjugi superstiti, cujus favore parens binubus disposuerit, quamvis ex causa lucri conventionalis, vel statutarij dispositio maneat, ubi lex municipalis, explicitam vel implicitam non habeat derogationem illi legi, quæ liberorum primi matrimonij favore ita statuit. X

III.

De successione necessariâ, quæ resultat à jure municipalî, vel ab alio jure particulari.

Quamvis juxta ordinem in prima Rubrica insertum, jus civile novissimum, intestatam successione regulari debere statuerit; Attamen; Vel quia antiqui Romanorum mores, ab illis Græcorum, qui tale Jus novissimum condiderunt, essent diversi; Vel quia in eo intermedio spatio, quod inter Imperii Romani translationem, dictarumque legum inventionem, ac usum, intercessit; pro diversarum dominantium Nationum moribus, vel ex aliis accidentibus, diversum succedendi ordinem plures præsertim Italiae populi sibi statuerunt;

P. disc. 30.

Q. disc. 34.

R. eod. disc. 34.

S. de præmissis, & alijs ad materiam secundarum nuptiarum dicto disc. 29. cum plur. seqq.

T. sub tit. de legic. & de rat.

V. disc. 49.

X. disc. 32. & sub tit. de dote disc. 120. & seqq.

Hinc proinde; Vel ex antiquarum legum, seu consuetudinum particularium continuatione; Vel ob novas leges statutarias, quas iidem populi pro eorum animi declaratione, circa legum civilium usum condiderunt; In plerisque locis, diversus est ordo succedendi, etiam necessarius, ut præsertim frequentior usus docet in multis; In qua volens possit mater aliter, per ultimam præsertim voluntatem, disponere, ut in dotali possit illius de advertitur. Y.

Sive quod de bonis antiquis, ac alias quàm ex propria acquisitione obventis, non liceat, illis de sanguine, qui etiam per transversum conjuncti sunt, exclusis, in toto, vel in parte, cum extraneis disponere. Z.

Aut quod volens cum propria prole naturali tantum disponere, fratres, vel agnatos in aliqua parte successores habere teneatur A, cum familiaribus restrictionibus, certam, ac generalem non admittentibus regulam, cum ab ipsarum legum particulari ari qualitate id pendeat.

Ex privato quoque jure, necessariam successionem frequens praxis ubique docet, ubi nempe de fideicommissaria, vel de feudali, sed emphiteuticæ successione pacti, & providentia, aut simili agatur, ut in earum peculiaribus sedibus advertitur; Id autem, testata, vel conventionali, potius, quam intestata successione referendum est, cum non ultimo morienti, sed primo disponenti, vel acquirenti succedi dicatur. B.

IV.

De successione prælativa alicujus generis personarum ex jure municipalî, quod fit alterius generis exclusivum, puta masculinorum in exclusionem feminarum.

EX eadem ratione, quæ initio præcedentis Rubricæ insinuatæ est, ut feliciter antiquis Romanorum moribus, ac etiam illis, cum quibus sub Longobardis, ac alijs post seculum Romanum Imperium Italia continuavit usque ad casualem inventionem voluminum, ex Justiniani Imperatoris mandato in Constantinopolitana Civitate ordinatarum, adversassetur illud Jus novissimum, quod, vel pro Græcorum moribus, vel pro tunc dominantis sceminiæ sexus adulatione, favore feminarum, & cognatorum conditum fuit.

Per univèrsam penè Italiam Statuta condita sunt, feminarum, atque cognatorum exclusivæ favore masculinorum agnatorum, ex nimium commendabili voto prætatis Italis moribus vel de adaptato, conservandi bona in agnationibus, & familiaribus quorum deus, ac nobilitas ita conservantur, alia autem vilescunt, ita extraneas ditando familias, ac personas, quæ revera nullam habent sanguinis conjunctionem, ab eo, à quo bona parta sunt.

Super hujusmodi verò Statutorum interpretatione, scribentium pugna non levis est, an ea lata, & benigna, vel potius rigorosa, & stricta fieri debeant.

Y. de his legibus vel consuetudinibus sub tit. de dote disc. 90. & disc. 103. cum plurib. seqq. & sub tit. disc. 38.

Z. dicto disc. 103. de dote.

A. de testam. disc. 32.

B. Sub tit. de fideicommissis, præsertim disc. 141. & sub tit. de renunciat. ubi de pactis super successione vel earum renunciatibus.

debeat; Aliquis in maiori numero, qui cum novissimi Justiniani Juris dispositione procedunt, opinantibus, ut eisdem juris correctoria sint, ideoque strictam, nimirumque rigorosam interpretationem habere debeant, atque odiosa reputari, extensione prohibita, ultra verborum sonum, quamvis rationis identitas, imò, & majoritas, accedat.

Alijs autem (fortè probabilibus) primam recipientibus partem, ut præfate Jure novissimo neglecto, utpotè per Græcos pro eorum diversis moribus edito, nostris autem Italis moribus, atque antiquo Romanorum juri ad verò, favorabilia potius, benignaque interpretatione digna censenda sint hæc Statuta, utpotè veri juris Romanorum restitutiva, seu verius, morum regionis continuationem, dictique diversi Græcorum juris non acceptationem comprobantia.

Adhuc tamen in foro, illis deferendum est opinionibus, quæ in loco magis receptæ sint, quamvis rationis habeant resistantiam, cum ita exigat legalis facultatis deploranda miseria, ad quam pragmatiorum ineptum, ac irrationabile vulgus eam induxit.

Eodemque rigore, parumque rationabili sensu retento, eam quoque recipere oportet restrictionem, ut utriusque subjectionis copulativus concursus pro hujusmodi Statutorum operatione sit necessarius, personarum scilicet, ac bonorum, quæ statuentis territorio circumscriptantur.

Undè propterea clerici, aliaque personæ ecclesiasticae, quæ à statuentis potestate exemptæ sint, ad intestatam successionem alias vocatæ ex dicto Justiniano novissimo Jure, quod sexus, ac agnationis, & cognationis differentiam substulit, neglecto Statuti ordine, admitti debeant; Quinimò, & ipsi met laici, Statuto alias subditi, quoties de clericis, vel alias exempti defuncti successione

sit quæstio; Horum autem neutrum placet, parumque probabile videtur, ut in sua sede latius advertitur.

Ibique illa etiam improbabilitas advertitur, ut Statuto foeminae exclusæ dotationem demandante, ista sequi debeat ex singulis quibusque hereditatibus, de quibus agitur, nisi Statutum unica dote contentum, sit, undè propterea super verborum formalitatibus adeò insistitur, magnæque disputantur quæstiones quando uno, vel altero modo Statutum disponat; Quod pariter pro meo sensu frigiditates, parumque rationabiles legum sensus continent, cum potius legis finis, vel effectus attendi debeat, ne scilicet mulieres à successione exclusæ, à dote quoque excludantur, ideoque honestatis jacturam seu perpetuam viduitatem cum suo, ac Republicæ præjudicio pati cogantur; Quando itaque huic inconvenienti consultum est, itaque finis, cum dote congrua pro qualitate personarum sit impletus, nimirum improbabile est, ut tñi mulieri, quæ plures habeat ascendentes, vel transversales, quorum successione locus fiat, plures habeat debeat dotes, cum lex eam in singulari numero defideret, communi etiam usu, ipsaque naturali ratione adversantibus.

Quia verò hujusmodi municipalium legum diversa est formula, vel dispositio, ipsarumque singulæ diversam receperunt interpretationem, vel praxim; Hinc proinde compendij incapax ista materia esse dignoscitur, cum facti potius quæstiones esse videantur, pro facti idcirco particulari qualitate decidende, ac de consequenti certam non recipientes regulam cuiuscumque casui applicabilem, ideoque in sua sede videndum est; Potissimè verò cum proxima habeatur quoque Statutorum, aliarumque municipalium legum aliqua compendiosa enuntiatio. C.

C. de his omnibus ad materiam Statutorum in successione hoc tit. disc. a. & seq. & disc. 41. ubi alia recensentur.

Card. de Luca P. 2. de Success.

K 2

INDEX